

Cele i zadania szkoły w statucie w związku z kontrolą zarządczą

Wrocław, 24 września 2015 roku

Cel tego spotkania:

Dowieść zgromadzonym, że synkretyczne traktowanie różnych przepisów prawa pozwala oszczędzać czas i tworzyć bardziej kompatybilne szkolne dokumenty

Zadanie do zrealizowania:

Zainteresować słuchaczy i zainspirować ich do twórczego myślenia o stosowaniu prawa w sposób przyjazny i elastyczny

Miernik wykonania zadania:

Frekwencja podczas wykładu

Wskaźnik poziomu realizacji:

Przynajmniej 50% słuchaczy pozostanie na sali wykładowej do końca wykładu

Cel jest jedną z podstawowych kategorii w rozważaniach teleologicznych. Dotyczy on stanów mających nastąpić w przyszłości, co pozwala tym samym projektować, planować i określać kierunek pożądanых działań. W najogólniejszym rozumieniu cel to punkt, do którego jest skierowane jakieś działanie.

Celem nazywamy zamierzone zdarzenie – stan rzeczy albo zmianę, które w przyszłości wywoła świadomie działający człowiek

T. Kotarbiński

Cel ma indywiduum, a tym indywiduum, które nas najbardziej interesuje, jest człowiek (...).

Właściwie to nie ma **celu**, a jest człowiek, który sobie wyobraża, tworzy w umyśle wizję tego, co będzie w przyszłości, co on sam zrobi albo wespół z innymi.

Cel to zdarzenie, którego sprawcą będzie człowiek, jeżeli zrobi to, co ma zrobić. Jeżeli nie zrealizuje wyobrażonego zdarzenia, jeżeli będzie tylko chciał, wybrukuje piekło swymi najlepszymi chęciami. Od chęci, zamiarów do **celu** będzie daleko.

Czy to był **cel** czy tylko zamiar, dowiadujemy się najpewniej *ex post*, **cel** wtedy staje się wynikiem; działanie, w którym **cel** przekształca się w wynik, nazywamy skutecznym.

T. Pszczołowski

Zjawiają się więc **cele** bliższe i dalsze, prowadzące do **celu** ostatecznego, które trzeba niekiedy po drodze zrealizować. Często zresztą owe cele nie są aż tak odległe. Okazuje się, że czasem nawet bliskiego **celu** nie można osiągnąć wprost, najprostszą drogą, i wypada stosować drogę okrężną. Stąd, aby kończyć szkołę, najpierw trzeba otrzymać promocję do klasy drugiej a potem trzeciej, choć, w wyjątkowych przypadkach, możliwe są przecież krótsze rozwiązania.

T. Pszczołowski

Zadanie to elementarna jednostka określająca w miarę jednorodną działalność podejmowaną w celu osiągnięcia określonego rezultatu która posiada, umożliwiające ocenę efektywności i skuteczności, parametry. Zawiera:

- *Zakres rzeczowy,*
- *Harmonogram realizacji,*
- *Koszty realizacji,*
- *Osobę odpowiedzialną,*

Nie ma przydzielonych środków dla poszczególnych decydentów, a kieruje się zobiektywizowanym rachunkiem nakładów i efektów.

W miarę możliwości posiada koszt jednostkowy usługi.
Jest fragmentem planu perspektywicznego.

*Na podstawie Komunikatu nr 23 Ministra Finansów z 16
grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla
sektora finansów publicznych*

6. Określanie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji

Cele i zadania należy określać jasno i w co najmniej rocznej perspektywie. Ich wykonanie należy monitorować za pomocą wyznaczonych mierników. W jednostce nadrzędnej lub nadzorującej należy zapewnić odpowiedni system monitorowania realizacji **celów i zadań** przez jednostki podległe lub nadzorowane

Zaleca się przeprowadzanie oceny realizacji **celów i zadań** uwzględniając kryterium **oszczędności, efektywności i skuteczności**. Należy zadbać, aby określając **cele i zadania** wskazać także jednostki, komórki organizacyjne lub osoby odpowiedzialne bezpośrednio za ich wykonanie oraz zasoby przeznaczone do ich realizacji

*Na podstawie ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty
(DzU z 2004 r. nr 256 poz. 2572 ze zm.)*

Uwaga:

Gdyby ustawodawca chciał sygnalizować **cele zadań**, to zapewne tak by to ujął, ale w ustawie mamy **cele** i **zadania** w takiej właśnie kolejności. Są to więc bez wątpienia **cele** szkoły i **zadania**, których realizacja te **cele** pozwala osiągnąć

1. Statut szkoły lub placówki publicznej powinien określać w szczególności:

- 1) nazwę i typ szkoły lub placówki oraz ich **cele i zadania**;
- 2) organ prowadzący szkołę lub placówkę;
- 3) organy szkoły lub placówki oraz ich kompetencje;
- 4) organizację szkoły lub placówki;
- 5) zakres zadań nauczycieli oraz innych pracowników szkoły lub placówki;
- 6) *(uchylony)*;
- 7) prawa i obowiązki uczniów, w tym przypadki, w których uczeń może zostać skreślony z listy uczniów szkoły.

Art. 60 ust. 1 uoso

Celem szkoły (placówki) są nadrzędne, fundamentalne wartości, dla których urzeczywistnienia instytucja szkoły (placówki) została przepisami prawa ustanowiona. Natomiast **zadania** należy rozumieć bardziej operacyjnie, jako cele szczegółowe czy też formy realizacji celu szkoły (placówki)

Mateusz Pilich: Ustawa o systemie oświaty. Komentarz, wyd. V, Wolters Kluwer, Warszawa 2013

Na podstawie ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (DzU z 2013 poz. 885 ze zm.) – art. 2 pkt. 3

Ilekcroć w ustawie jest mowa o układzie zadaniowym – rozumie się przez to zestawienie odpowiednio wydatków budżetu państwa lub kosztów jednostki sektora finansów publicznych sporządzone według funkcji państwa, oznaczających poszczególne obszary działań państwa, oraz:

- a) **zadań** budżetowych grupujących wydatki według **celów**,
- b) podzadań budżetowych grupujących działania umożliwiające realizację **celów zadania**, w ramach którego podzadania te zostały wyodrębnione
 - wraz z opisem **celów** tych **zadań** i **podzadań**, a także z bazowymi i docelowymi **miernikami** stopnia realizacji **celów** działalności państwa, oznaczającymi wartościowe, ilościowe lub opisowe określenie bazowego i docelowego poziomu efektów z poniesionych nakładów (wskaźnikami).

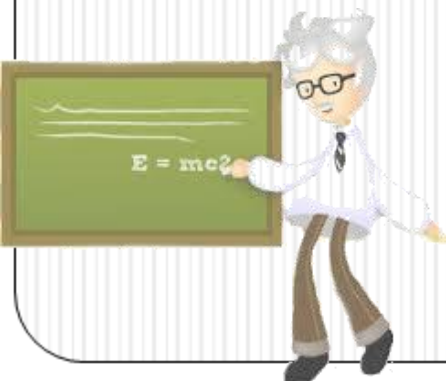

Cele zawarte w Konstytucji (art. 70) to zapewnienie.

- 1) bezpłatnej nauki w szkołach publicznych,
- 2) każdemu Polakowi prawa do nauki,
- 3) nadzoru pedagogicznego nad szkołami i zakładami wychowawczymi,
- 4) obywatelom i instytucjom prawa zakładania szkół podstawowych, ponadpodstawowych i wyższych oraz zakładów wychowawczych,
- 5) obywatelom powszechnego i równego dostępu do wykształcenia,
- 6) realizacji obowiązku nauki do 18 roku życia,
- 7) rodzicom wolność wyboru dla ich dzieci szkół innych niż publiczne,
- 8) sposobu wykonywania obowiązku szkolnego,
- 9) systemu indywidualnej pomocy finansowej i organizacyjnej dla uczniów i studentów,
- 10) udziału władz publicznych w finansowaniu szkół niepublicznych.

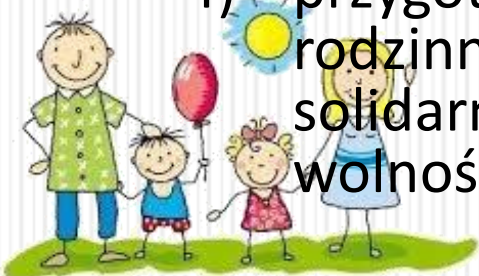

Cele te są dość zasadnicze, choć sformułowane ogólnie i w pewnym sensie politycznie, a **zadania**, jakie muszą być zrealizowane, by je osiągnąć/osiągnąć są rozpisane w kilkuset aktach prawa powszechnie obowiązującego.

Cele zawarte w preambule do ustawy o systemie oświaty:

- 1) zapewnienie całemu społeczeństwu udziału w dobru wspólnym, jakim jest oświata,
- 2) zorganizowanie nauczania i wychowania przy spełnianiu warunków
 - a) respektowania chrześcijańskiego systemu wartości i
 - b) przyjęciu za podstawę uniwersalnych zasad etyki
- 3) kształceniu i wychowaniu młodzieży tak, by służyły
 - a) rozwijaniu poczucia odpowiedzialności,
 - b) miłości ojczyzny,
 - c) poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym
 - d) otwarciu się na wartości kultur Europy i świata
 - e) zapewnienie każdemu uczniowi warunków niezbędnych do jego rozwoju,
- 4) przygotowanie ucznia do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

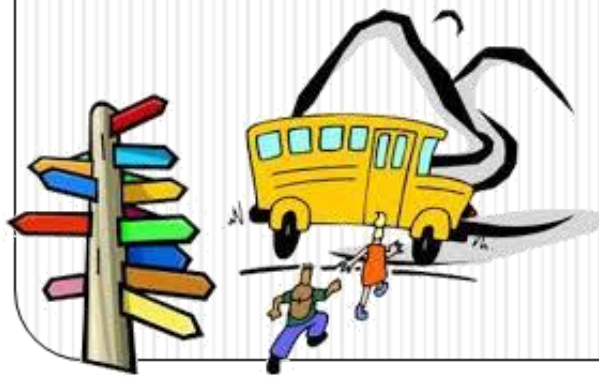

Zadania adresowane są do jednostek stanowiących pomost między państwem, a szkołami/placówkami oświatowymi, czyli do organów je prowadzących i finansujących, w znakomitej większości więc do jednostek samorządu terytorialnego (choć nie tylko). Ustawa kategorycznie i dyrektywnie stanowi, że „zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki, w tym profilaktyki społecznej, jest **zadaniem oświatowym**:

- 1) gmin – w przedszkolach oraz szkołach, o których mowa w art. 5 ust. 5;
- 2) powiatów – w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 5 ust. 5a;
- 3) samorządów województw – w szkołach, placówkach, zakładach kształcenia i placówkach doskonalenia nauczycieli oraz kolegiach pracowników służb społecznych, o których mowa w art. 5 ust. 6.

Art. 5a ust. 2 uoso

Zadaniem oświatowym gminy jest zapewnienie dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego, o której mowa w art. 94a ust. 4

Art. 5a ust. 2a uoso

Do **zadań** organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy w szczególności:

- 1) zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
- 2) wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie,
- 3) zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej, w tym w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w ustawie o rachunkowości, i organizacyjnej szkoły lub placówki,
- 4) wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych **zadań statutowych**

Art. 5 ust. 7 zdanie drugie uoso

Środki niezbędne na realizację **zadań oświatowych**, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie szkół i placówek, zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Przepis ten ma wiele konsekwencji. Pierwszą z nich jest to, że wypłacanie wynagrodzeń nauczycielom jest **zadaniem** przypisanym domyślnie organowi prowadzącemu (lub w przypadku szkół niesamorządowych – organowi dotującemu), bo to on dysponuje dochodami jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 5 ust. 3 uoso

Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 października, przedstawia organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o stanie realizacji **zadań oświatowych** tej jednostki za poprzedni rok szkolny, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminów , (...) w szkołach tych typów, których prowadzenie należy do **zadań** własnych jednostki samorządu terytorialnego

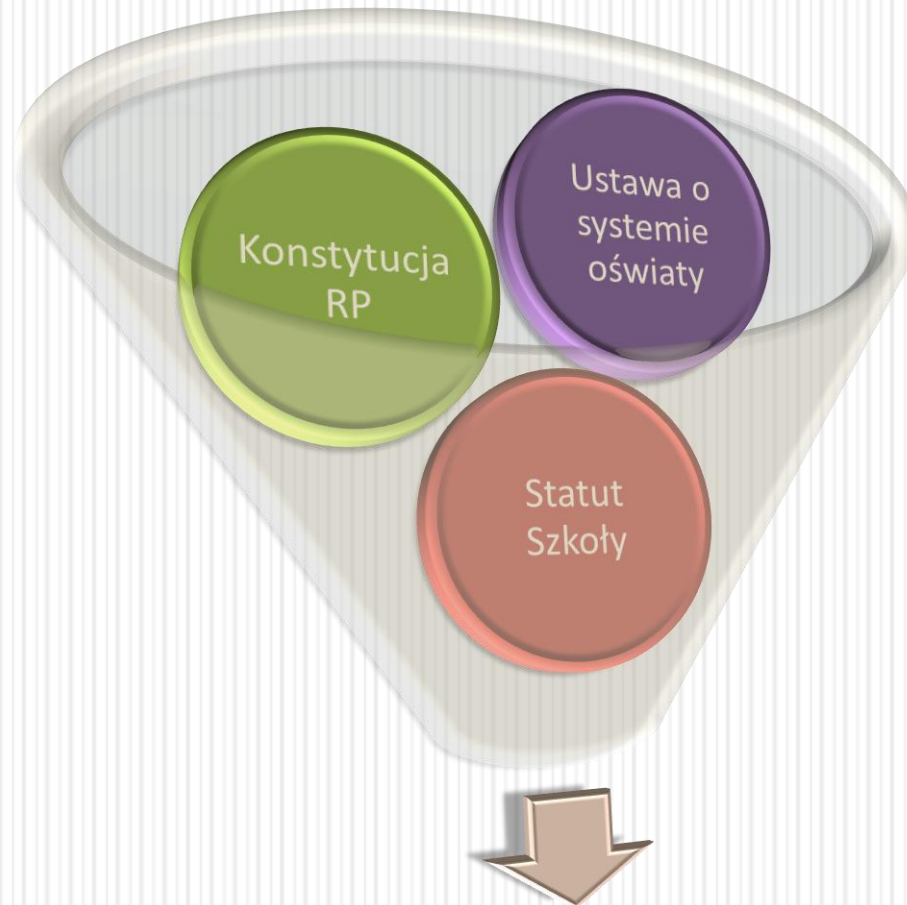
Art. 5 ust. 5 uoso

Zadaniem przypisanym bezpośrednio dyrektorowi szkoły jest organizowanie przez publiczne przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja nauki religii na życzenie rodziców, a przez publiczne szkoły ponadgimnazjalne na życzenie bądź rodziców, bądź samych uczniów. Z tego **zadania**, bez organizacyjnego i finansowego wsparcia organu prowadzącego, dyrektor szkoły nie jest w stanie wywiązać.

Art. 12 ust. 1 uoso

Kontrola zarządcza

Kontrola zarządcza w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy między innymi do kierownika jednostki.

art. 68 i 69 uofp

- Tak więc nie prowadzenie dodatkowej, niczemu nie służącej dokumentacji jest **celem kontroli zarządczej**, ale umiejętność wykazania w każdym momencie funkcjonowania szkoły, że cele wyznaczone przez prawo, także przez nasze, szkolne prawo, osiągnane są poprzez realizację zadań do tych celów przypisanych
- **Cele** wyznaczone w szkole nie mogą być sprzeczne z celami wyznaczonymi przez państwo, ale mogą, a nawet powinny je konkretyzować i przybliżać do naszych lokalnych warunków
- Realizowane **zadania** podlegają rozliczeniu z ich wykonania nie tylko w ramach kontroli zarządczej, ale przed każdym podmiotem wyznaczającym cele naszej organizacji i przeznaczającym na ich realizację stosowne zasoby

☺ *Dziękuję wszystkim tym, którzy pomogli mi zrealizować zadanie, a przez to osiągnąć założony cel*